

Z OBSAHU:

**Podmínky
pro kácení stromů**

**Pozor na smlouvy mimo režim
zákona o veřejných zakázkách**

**Společná snaha proti
krádežím kovů pokračuje**

Milí čtenáři,

moc Vás zdravím ze svého nového působiště. Souvisí s Vámi, vážené starostky a starostové, stejně jako dřív. Na ministerstvu vnitra jsem náměstkyní pro veřejnou správu a legislativu. Od prosince.

Právě poslední měsíc v roce bývá obdobím rekapitulací a přání. Také určitého zklidnění. Nevím, zda konkrétně u Vás byl rok 2014 klidný, v našem Svazu (snad mi ještě dovolíte toto domácí označení) šlo o rok plný práce, výzev a úkolů. Jako členové a pracovní týmy Svazu jsme společně hájili zájmy měst a obcí, a tedy všech obyvatel České republiky. O to šlo zejména. Pokud bych měla zmínit některé z úspěchů, kdy se usilovná práce vyplatila, pak by to byl třeba fakt, že se limity zakázek malého rozsahu v zákoně o zadávání veřejných zakázek vrátili na stav před velkou úpravou v roce 2012, rozhodování o dotacích na sociální služby je od roku 2015 na krajském zastupitelstvu, tedy veřejné, jak prosazoval Svaz, vláda na základě aktivit Svazu schválila vznik centrálního registru přestupků, pokračuje pro veřejnost důležitá spolupráce s Českou poštou, Svaz se stal respektovaným partnerem při jednáních o dostupnosti poštovních služeb v území, odměny zastupitelů se vrátili na úroveň roku 2010 či se změnilo rozpočtové určení daní, což znamenalo posílení rozpočtu u většiny měst a obcí. Také byla, jsou a budou postupně přijímána opatření, která mají zabránit krádežím a nelegálnímu výkupu kovů, byla posílena tzv. územní a městská dimenze evropských fondů, tedy možnost měst a obcí, jak ovlivňovat evropské projekty a více se zapojit nejenom do vlastní realizace projektů, ale i do ovlivňování čerpání a implementace

fondů na svém území, a díky činnosti Svazu došlo k nastavení výhodnějších podmínek pro obce v oblasti čerpání finančních prostředků na rozvojovou spolupráci obcí.

To byl jen krátký výčet oblastí, kterým se Svaz v uplynulém roce, kdy jsem měla tu čest být jeho výkonnou ředitelkou, věnoval. Věřím, že i v budoucnosti společné svazové aktivity nepoleví, a i když s Vámi třeba někdy nebudeme ve státní správě souhlasit, mohu slíbit, že se vždy budu snažit najít a prosadit kompromisní řešení, které by jasnými pravidly mělo usnadnit život občanům České republiky. Ostatně o ně jde zejména a mou prioritou jsou i v mém novém působišti. Na ministerstvu vnitra se chci dívat na problematiku veřejné správy očima občanů. Chci vnést do resortu pohled samosprávy a využít své zkušenosti starostky a krajské zastupitelky. Chci řešit konkrétní problémy, které samosprávy trápí, například to, že starostové nemohou kvůli ochraně osobních údajů standardně dostat údaje o svých občanech tak, aby jim mohli pogratulovat k životnímu výročí nebo narození dětí. Chci se pravidelně scházet a diskutovat o aktuálních problémech s Asociací krajů, s hejtmany, se Svazem měst a obcí, Sdružením místních samospráv, s primátory, primátorkami, starosty a starostkami a dalšími zájmovými organizacemi, jako je Spolek pro obnovu venkova nebo Národní síť zdravých měst. Chci se věnovat strategickému rámci reformy veřejné správy, chci, aby veřejná správa byla

transparentní, důvěryhodná a bez plýtvání peněz. Za stěžejní v tomto ohledu považuji dokončení diskuse ohledně registru smluv a zintenzivnění diskuse ohledně centrálních nákupů. Stručně řečeno: chci přispět ke zvýšení důvěry občanů v politiku a povzbudit zájem lidí o věci veřejné.

Že jsou to neskromné vize? Ti, co mě osobně znají, vědí, že si nedávám malé cíle a že za ně bojuji a snažím se je prosadit. Ale protože tento úvodník čtete zřejmě v době svátků, mé poslední „chci“ v tomto textu nebude ministerské. Ale prostě lidské, mé osobní, a bude se týkat právě Vánoc. Chci Vám všem popřát svátky plné pohody, milých blízkých lidí, splněných přání a spokojenosti. A v novém roce hodně štěstí, protože to ostatní díky němu přijde samo.

*Mgr. Jana Vildumetzová
náměstkyně ministra vnitra
pro veřejnou správu a legislativu*

● **Rozhodování o dotacích na sociální služby bude díky Svazu veřejné**

11. listopad 2014, Praha

O rozdělování dotací na sociální služby budou od roku 2015 rozhodovat krajská zastupitelstva. Díky iniciativě Svazu s tím počítá novela zákona o sociálních službách, kterou v listopadu podepsal prezident. Ministerstvo práce a sociálních věcí, které přesun rozdělování dotací připravovalo, původně počítalo s tím, že o dotacích bude rozhodovat rada kraje. Tento návrh v červenci schválila i vláda. Svaz však zásadním způsobem protestoval, jelikož jednání rady nejsou veřejná. V porovnání s původním návrhem jde tedy o významnou změnu směrem k transparentnosti nakládání s veřejnými penězi. O zhruba sedmi miliardách korun, které stát každý rok na sociální služby dává, budou tedy rozhodovat zastupitelstva. Na jejich jednání může přijít prakticky kdokoli a lze je naplánovat podobně jako jednání rady. Platby by se tudíž neměly zpožďovat, jak bylo zprvu protiargumentováno. Rozhodnutí včas se dá zajistit dobrým plánováním.

Podle schválené legislativy bude mít krajské zastupitelstvo možnost, bude-li třeba, rozhodování o dotacích na sociální služby na radu delegovat. V takovém případě by se ale všechny podklady včetně informací o průběhu jednání měly transparentně zveřejňovat na webu kraje.

Každý kraj bude mít stanovený svůj procentní podíl v celkovém ročním objemu peněz na sociální služby, které se vyčleňují ve státním rozpočtu. Kraj rovněž bude mít povinnost určovat síť sociálních služeb, a to na základě zjištěných potřeb obyvatel. Svaz dále považuje za důležité, aby pro všechny platila jednotná pravidla tak, aby nikdo nebyl zvýhodňován. Tyto obavy se občas objevují v souvislosti s krajskými zařízeními.

● **Veřejné platy se valorizují. A co příspěvky městům a obcím?**

13. listopad 2014, Praha

Nově zvolení představitelé měst a obcí si musí poradit se změnou rozpočtu – s valorizací platů ve veřejné správě. Ale také s faktem, že příspěvek na tzv. přenesenou

působnost, tedy na činnosti, které jako prodloužená ruka státu vykonává samospráva, zdaleka nestačí. Už řadu let se totiž nevalorizoval a města a obce tak na státní činnosti doplácí ze svého. O valorizaci platů zaměstnanců veřejné správy letos vláda rozhodla proto, že byly delší dobu „zmražené“. Zmražený je však již delší dobu také příspěvek samosprávám na přenesenou působnost. První se mění, o druhém stát v současné době dle Ministerstva financí neuvažuje. Podle něho se vše vyřeší lepším výběrem daní.

Stát o zvýšení mezd zaměstnancům veřejných služeb a správy rozhodl, do kasiček měst a obcí ale nic nepřispěl. Ty si tak musí situaci řešit změnami ve svých současných rozpočtech. O přesunech v rozpočtu rozhodují noví starostové a primátoři, tedy často ti, co u tvorby rozpočtu vůbec nebyli. Mají teď ale za něj odpovědnost, aniž by měli dostatek času se se všemi souvislostmi rozpočtu detailně seznámit.

Svaz je přesvědčen, že zvyšovat by se měl především příspěvek na přenesenou působnost, a to pravidelně, minimálně o inflaci. I když si změnou rozpočtového určení daní města a obce zpravidla polepšily, stejně na služby veřejnosti, které poskytují v rámci přenesené působnosti, doplácí ze svého, často v řádech několika desítek milionů korun. Pro mnoho samospráv to je velký problém, zvláště na konci roku. Svaz prosazuje nastavení výkonového modelu financování přenesené působnosti. Vyjasnil by současné podfinancování a zvýšil transparentnost vynakládaných peněz. Rovněž by zavedl systematičnost a v neposlední řadě by obce samy rozhodly, jaké služby mohou a chtějí svým občanům poskytovat. Změnou ve financování by samosprávy tedy lépe vyhovely důvodným požadavkům z území. Na základě vlastních zkušeností by se chovaly adresněji a efektivněji by reagovaly na potřeby obyvatel přímo v místě, kde žijí.

● **Novela zákona o veřejných zakázkách patrně dozná v Parlamentu změn**

11. a 22. listopad 2014, Praha

Hospodářský výbor a Výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj Poslanecké

sněmovny projednávaly novelu zákona o veřejných zakázkách. Ta by, jak už jsme vás informovali v minulých číslech, měla přinést několik změn, které by měly obcím zjednodušit veřejné zadávání, např. povinnost zrušit zadávací řízení při jedné nabídce apod. S účinností novely se počítalo od 1. ledna 2015, nicméně vzhledem k delšímu projednávání ve výše uvedených výborech se zřejmě zdárně ukončit legislativní proces do uvedeného data nepovede. V takovém případě bude Ministerstvo pro místní rozvoj usilovat o nabytí účinnosti co nejdříve, tedy okamžikem publikací ve Sbírce zákonů. Čas ministerstvo tlačí i kvůli dosud nezrušené povinnosti vést seznam hodnotitelů pro významné veřejné zakázky, s kterým se již do budoucna nepočítá a není ani připraven a má být zrušen právě touto novelou.

Předmětem diskusí a pozměňovacích návrhů sněmovních výborů jsou otázky týkající se zvýšení limitu pro dodatečné stavební práce a služby na 50 %, změny v přezkumném řízení směřující k jeho plné elektronizaci, zavedení výjimky pro právní služby či rozšíření in-house výjimky pro společnosti podléhající jinému ministerstvu.

● **Ministerstvo dopravy informuje Svaz o údržbě zeleně podél komunikací**

24. listopad 2014, Praha

Svaz se obrátil na Ministerstvo dopravy s problémem, který řeší řada obcí napříč celou Českou republikou. Týká se údržby zeleně podél komunikací. Podle stávajících právních předpisů mají okolí komunikací v intravilánu obce zpravidla na starosti

Zpravodaj Svazu měst a obcí ČR

Vychází v nákladu 2900 ks zdarma. – Vydává SMO ČR. – Kancelář: Kongresové centrum Praha, ul. 5. května 1640/65, 140 21 Praha 4, tel.: 234 709 711, fax: 234 709 786, e-mail: smocr@smocr.cz. – ID datové schránky: 5fkgwn3 – Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá Mgr. Lenka Zgrajová. DTP: Grafické studio J&S. – Uzávěrka tohoto čísla 30. 11. 2014. – MK ČR E 14584

obce, ačkoliv se nejedná o jejich majetek. V praxi to znamená náklady na údržbu zeleně podél komunikací z obecního rozpočtu, přitom řada obcí pro tuto činnost nemá ani potřebnou techniku. Názor Svazu je, že z pozice řádného hospodáře, kterým by obce měly být, není možné vynakládat

prostředky na správu cizího majetku. Proto se Svaz obrátil na Ministerstvo dopravy. Podle tohoto resortu je však – zjednodušeně řečeno – silniční vegetace podél průjezdných úseků silnic veřejnou zelení, a tedy ji lze považovat za veřejné prostranství bez ohledu na vlastnictví

prostoru. A o veřejné prostranství podle zákona o obcích pečuje obec tak, aby byl zachován účel, jemuž dané pozemky slouží, a nedocházelo ke škodám na zdraví a majetku. Současnou právní úpravu považuje Ministerstvo dopravy za dostačující a podle něj není třeba ji měnit.

Kalkulačka RUD 2015

Připravili jsme pro vás kalkulačku rozpočtového určení daní s předpokládanými daňovými výnosy obcí v roce 2015. Je aktualizována k 25. listopadu 2014, vstupní údaje o očekávaných příjmech vycházejí z návrhu státního rozpočtu na rok 2015. Najdete ji na <http://smocr.cz/kalkulacka-rud/>.

Vzhledem ke stále nejistému vývoji celkových daňových příjmů, a to nejen z důvodu nejasností kolem konečné podoby zákonů, doporučujeme uvedené hodnoty považovat jako za maximum možného, nebo spíše uvažovat ještě s údaji o 5% nižšími.

Příručka pro člena zastupitelstva obce po roce 2014 putuje na vaše radnice

Svaz měst a obcí pro vás již počtvrté připravil Příručku pro člena zastupitelstva obce, která si již v minulých letech získala oblibu pro svoji přehlednost a relativně jednoduchou formu podání, mnohdy i složitějších právních textů. Byla zpracována a vydána v rámci projektu „Odpovědný zastupitel“, který je určen pro všechny obce a města v České republice a který volně navazuje na projekt „Vzdělaný zastupitel“, s nímž jste se setkali možná i vy.

Příručka obsahuje aktuální informace z oblasti legislativy, komunální politiky i konkrétní příklady z praxe. Klade důraz na principy dobré správy, výkonnosti a transparentnosti rozhodovacích procesů ve veřejné správě, ale reaguje také na potřebu hledat racionální úspory v rozpočtech obcí a na další současné problémy zastupitelů.

V předcházejících letech jsme tištěnou publikaci rozesílali na všechny obce

a města v počtu, který odpovídal počtu zastupitelů. Více než 62 tisíc zastupitelů

tedy obdrželo její papírovou verzi. Letos je počítáno pouze s nákladem 6500 ks.

Projekt je totiž spolufinancován z prostředků Evropského sociálního fondu a jeho rozpočet je omezen. Do každé obce tedy v těchto dnech posíláme jednu tištěnou publikaci (s možností přibojednání na vlastní náklady – podrobnosti uvedeny v průvodním dopise).

Elektronickou verzi příručky doplněnou o interaktivní propojení na uvedené odkazy si ale můžete stáhnout již dnes na webových stránkách projektu www.odpovednyzastupitel.cz nebo www.smocr.cz. Velkou inovací je i **audio nahrávka** textu příručky, kterou rovněž zveřejníme na webu.

Věříme, že vám příručka opět poslouží jako praktický pomocník a průvodce při výkonu náročných a odpovědných zastupitelských funkcí.

PŘÍRUČKA PRO ČLENA ZASTUPITELSTVA OBCE po volbách v roce 2014

Od listopadu se mění podmínky pro kácení stromů

S účinností nové vyhlášky o ochraně dřevin a jejich kácení se od 1. listopadu 2014 mění podmínky pro kácení stromů. Nově bude možné kácet bez povolení ovocné dřeviny i u rekreačních objektů a v zahrádkářských koloniích. Naopak ostatní dřeviny s obvodem kmene větším než 80 centimetrů ve výšce 130 centimetrů budou potřebovat povolení.

Úprava vyhlášky zavádí racionální úpravu ve prospěch obyvatel obcí a jejich zdravého životního prostředí. Vyhláška č. 222/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, je účinná od 1. listopadu 2014. Kácení se samozřejmě doporučuje v období vegetačního klidu.

Ministerstvo ke změnám přistoupilo hned z několika důvodů. Předně předchozí podoba vyhlášky diskriminovala vlastníky staveb pro rodinnou rekreaci a majitele zahrad v zahrádkářských koloniích. V zahradách, které byly definovány jako pozemek u rodinného či bytového domu, byl stavebně oplocený a nepřístupný veřejnosti, bylo možné kácet všechny dřeviny bez povolení. Žádné dřeviny však nemohli kácet např. zahrádkáři či majitelé rekreačních objektů. Navíc vzhledem k nejasné definici došlo v některých částech repub-

liky ke značnému úbytku zeleně. Ministerstvo na původní vyhlášku obdrželo mnoho stížností od veřejnosti i přímo od měst a obcí, vyvolávala sousedské spory, bylo více administrativy.

Nová vyhláška upravuje spornou definici zahrady, která se nově řídí katastrem nemovitostí a zavádí možnost kácet ovocné stromy ve všech zahradách v obci, včetně většiny nádvorí, náměstí či parků, a to zcela bez povolení. Naopak povolení bude potřeba na kácení všech neovocných dřevin, které v zahradách plní zásadní společenské funkce, jako je např. snížení prašnosti a hluku, produkce kyslíku atp. Je tedy i ve veřejném zájmu, aby se ke kácení přistupovalo s respektem.

O povolení pokácet neovocné dřeviny bude zapotřebí žádat u orgánu ochrany přírody (obecní či městský úřad), a to pro

pokácení stromů s obvodem kmene větším než 80 centimetrů ve výšce 130 centimetrů. Správní úkon nebude žadatele stát ani korunu. Obvykle ve lhůtě 30 dnů bude pak mít orgán ochrany přírody povinnost rozhodnout. Povolení bude nutné žádat pouze pro vzrostlé neovocné dřeviny. Více najdete na: <http://www.sbirka.cz/POSLE4TYD/NOVE/14-222.htm>.

Pozor na smlouvy mimo režim zákona o veřejných zakázkách!

Svaz varuje obce před neseriózními firmami nabízejícími uzavření smlouvy na správu či rekonstrukci veřejného osvětlení, a to mimo režim zákona o veřejných zakázkách. Obcím však při uzavření takových smluv hrozí nemalé sankce.

Některé obce se již setkaly s nabídkami různých „firem“, které jim nabízejí revitalizaci veřejného osvětlení, eventuálně další služby spojené s chodem obcí. Obsah smlouvy bývá koncipován tak, že si tyto subjekty od obce pronajmou síť veřejného osvětlení, kterou následně revitalizují, a od obce za to inkasují další prostředky.

Některé tyto subjekty ve snaze vyhnout se postupu stanovenému zákonem o veřejných zakázkách uvádějí obce v omyl, a to uváděním nepravdivých důvodů, proč nepostupovat podle zákona. Mezi ty nejčastější patří, že uzavíraná smlouva se týká „poskytování nebo provozování přenosové

či distribuční soustavy určené k poskytování služby veřejnosti“, na základě čehož nemusí obec postupovat jako veřejný zadavatel, ale jako zadavatel sektorový, tedy s vyššími limity plnění podléhajícími režimu zákona. Takové tvrzení ovšem nelze považovat za pravdivé, neboť síť veřejného osvětlení není součástí přenosové či distribuční soustavy elektrické energie.

Mezi další nepravdivé argumenty patří to, že vlastně nejde o veřejnou zakázku, nýbrž o koncesi. Ani takové tvrzení se nezakládá na pravdě, neboť koncesní smlouva nepřipouští jakékoli platby koncesionáři ze strany obce.

Některé z uvedených subjektů mají právní formu obecně prospěšné společnosti a obce uvádějí v omyl tvrzením, že kvůli tomu s nimi uzavírané smlouvy nepodléhají režimu zákona o veřejných zakázkách. Takové tvrzení se samozřejmě nezakládá na pravdě, neboť právní forma dodavatele nehraje vůbec žádnou roli.

Pakliže jste již byli takovou nabídkou osloveni, buďte nanejvýše obezřetní. Obcím, které již takové smlouvy uzavřely, doporučujeme co nejrychleji zjednat nápravu, neboť za porušení zákona o veřejných zakázkách hrozí citelné sankce. Správný postup pak bude záležet na konkrétní situaci, zejména obsahu smlouvy, fázi realizace plnění apod.

Mgr. Zdeněk Mandík
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu

Proč se městům a obcím vyplatí mít svého architekta?

V září 2014 uspořádal Svaz v pražských Letňanech seminář věnovaný roli městského architekta. Přednášející i účastníci semináře se společně zamýšleli nad tím, zda se městský architekt pro město vyplatí, jaký rozsah činností by případně měl vykonávat a zda by měl být spíše externím, nebo interním pracovníkem města. O průběhu semináře a názorech, které tam zazněly, jsme informovali v Informačním servisu č. 10. Dnes navážeme článkem z dílny České komory architektů.

Městský architekt působí nejen jako odborný garant kvalitního urbanistického růstu daného regionu, ale i jako hybatel vztahů k veřejnosti. Dokáže zajistit komplexní péči o sídlo, čerpat z jeho specifik a posílit místního genia loci. Přesto řada měst a obcí nad zavedením funkce městského architekta váhá. Česká komora architektů (ČKA) proto připravila materiál, který komunálním zastupitelům objasní pole působnosti městského architekta. Stejně jako v případě architektonických soutěží Komora městům a obcím nabízí své odborné konzultace.

Zájem o funkci městského architekta ČKA vyjádřila již v Politice architektury ČKA 2013, jež se zčásti stala předlohou aktuálně připravované Politiky architektury a stavební kultury, kterou chce Ministerstvo pro místní rozvoj vláde předložit do konce tohoto roku. Cílená podpora pozice městského architekta byla deklarována i v nedávno vydaném programu ČKA Architektura pro komunální volby.

V čem architekt města pomůže?

Ve zmiňovaném materiálu jeho autoři, architekti Marek Janatka a Václav Zůna, uvádějí, že městský architekt je supervizorem, koordinátorem a nositelem koncepce dané obce

či města, zároveň je tvůrčím pracovníkem ve vybraných otázkách a expertním poradcem. Text dále pokračuje: „Výsledkem optimálního využívání funkce architekta města je zajištění komplexní péče o sídlo, ochrana specifik a charakteristik daného sídla, shrnutá do pojmu ochrana a posilování genia loci, zvýšení kvality a hodnoty sídla v uvedených oblastech, zlepšení kvality prostředí, efektivnější vynakládání prostředků na investiční akce a zajištění udržitelného rozvoje sídla.“

Městský architekt tak podstatnou měrou přispívá ke zlepšení celkového vnitřního i vnějšího obrazu sídla. Díky svým zkušenostem zvládne např. také administrovat architektonickou soutěž a určit správnou návaznost jejích jednotlivých kroků, tak aby byla využita co nejefektivněji. Současně plní funkci mediátora – prostředníka mezi vedením města a jeho občany. Inicjuje participační procesy, dohlíží na jejich efektivitu a podílí se na vzdělávání veřejnosti v oblasti architektury.

Neváhejte kontaktovat Českou komoru architektů

Zavedení pozice městského architekta přitom není nikterak složité. Malá a středně velká sídla jej mohou vyžadovat na základě usnesení rady města či zastupitelstva a ná-

sledně s architektem uzavřít Smlouvu o poradenské a konzultační činnosti. Obce a města, které mají o zřízení této funkce zájem, se více dozví v dokumentu ČKA Městský architekt (najdete na stránkách www.cka.cz). Kontaktovat ale ČKA mohou i přímo, poskytnou jim bezplatné konzultace. Stalo se tak již v případě Českého Krumlova, kde pozici městského architekta znovu uvádějí v praxi.

Nedostatečná opora pozice v zákonu

Nedůvěru zastupitelů vůči pozici městského architekta ve většině případů přizívuje její nedostatečné ukotvení v zákonu. Žádnou výslovnou úpravu funkce městského architekta v českém právním řádu nenalezneme. V rámci stavebního zákona však umožňuje její ustanovení § 174, který pojednává o expertní součinnosti. Nejasnému vymezení odpovídá i nesjednocená terminologie. Objevují se pojmy jako městský architekt, architekt města, hlavní architekt, obecní architekt apod. Všechny však vystihují skutečnost, že se jedná o komplexní činnost architekta při udržování a rozvoji sídla z hlediska architektonického, urbanistického, dopravního, ale i estetického a výtvarného.

Zdroj: Česká komora architektů

Dostaly spolky novou zbraň v územním plánování?

Ústavní soud vydal v prvním pololetí roku 2014 poměrně důležitý a přelomový náleze, v němž rozšířil okruh aktivně legitimovaných osob k návrhu na zrušení opatření obecné povahy či jeho části, kterým se vydává územní plán, o spolky, dříve občanská sdružení. Pro právo aktivní legitimace však musí splnit dvě podmínky.

Ústavní soud ve svém nálezu konstatoval, že výklad interpretuje vnitrostátní normy související s životním prostředím s ohledem na požadavky Aarhurské úmluvy. Tento náleze Ústavního soudu jen doplňuje předchozí nalézací praxi směrem k rozšiřování aktivní legitimace spolků ve věcech, v nichž je spatřován aspekt ústavně zaručených práv na příznivé životní prostředí. Potud se věc zdá jako jasné rozšíření možností různých spolků nám všem známé

obstrukční činnosti pod vlajkou ochrany životního prostředí.

Ústavní soud však svým nálezem nezaložil bezbřehou aktivní legitimitu spolků, ale konstatoval, že pro právo aktivní legitimace musí být splněny dvě podmínky. Za prvé spolek musí tvrdit, že by byl opatřením obecné povahy – územním plánem dotčen na svých subjektivních právech a za druhé musí být dán místní vztah navrhovatele k území, jež

je regulováno územním plánem. Někdy půjdou věcně i lokální důvody ruku v ruce, jindy může být pro posouzení aktivní legitimace důležité zaměření spolku na aktivitu, která má lokální opodstatnění, např. Český svaz ochránců přírody v případě ochrany endemických druhů živočichů nebo rostlin. Podle Ústavního soudu není vůbec důležité, zda spolek fungoval již předtím nebo byl založen pouze za účelem územního plánu.

Teprve další léta ukáží, nakolik se spolky budou aktivně zapojovat do územního plánování a nakolik jejich aktivní legitimita bude splněna.

*Mgr. Ludmila Němcová
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

Bojujme společně proti podvodným obchodním praktikám, informujte své občany

K potlačení nekalých obchodních praktik zástupců předváděcích společností nestačí jen přísnější zákony, časté kontroly a vysoké pokuty ukládané za porušení. Je třeba, aby také spotřebitelé znali svá práva, uměli jich využívat a bránit se protiprávnímu jednání prodávajících. K tomu měla přispět série preventivně informačních přednášek a seminářů, které probíhaly v podzimních měsících po celé České republice.

Semináře byly určeny především spotřebitelům seniorského věku, ale nejen jim. Pracovníci České obchodní inspekce (ČOI) se s nimi podělili o svoje zkušenosti z kontrolní činnosti, poskytli informace o spotřebitelských právech a radili, jak odolat příslibům nereálných výher, dáreků a dalších fiktivních výhod obchodníků s lidskou důvěřivostí.

Každý má právo na pravdivé informace

Každý spotřebitel má právo na pravdivé informace o nabízeném výrobku nebo službě, ceně, způsobu platby a také právo být informován o možnosti a způsobu odstoupení od smlouvy, včetně práv vyplývajících z vadného plnění. Tato práva však organizátoři předváděcích akcí či podomní prodejci většinou nedodržují a díky tomu se spotřebitelé dostávají do problémů, často i do dluhových pastí.

V poslední době, kdy zákony zpřísnily informační povinnosti pro pořadatele předváděcích akcí, a to jak vůči spotřebitelům, tak vůči orgánům dozoru, se setkáváme s několika novými způsoby klamání potenciálních zákazníků. Kromě toho, že jsou na předváděcí akce lákáni na neexistující výhody, se pořadatelé schovávají za známé společnosti nebo kradou cizí identitu. Nekalé praktiky jsou zvláště zavrženíhodné, když jsou uplatňovány vůči seniorům.

Vyhráli jste – pozvěte nás domů!

Jedním ze způsobů, kterým se snaží pořadatelé předváděcích akcí dostat do soukromí spotřebitelů (a k jejich penězům)

a současně se vyhnout nepříjemnostem spojeným s kontrolou ČOI, je „výhra s poradenstvím“. Postup je následující:

Na začátku je telefonát, kdy volající zná pouze číslo majitele telefonu, takže neví, komu se dovolal. Přesto se volaný doví, že jeho telefonní číslo bylo vylosováno a on „vyhrál prémii“. Aby však tuto „výhru“ mohl dostat, musí uvést svoje jméno, adresu i kontakt, přizvat svého partnera, případně sehnat dalších pár lidí a spolu s nimi se zúčastnit „hodinové poradenské přednášky“, kterou má uspořádat u sebe doma. Převzetí „prémie zdarma“ v sídle firmy je prodávajícími odmítnuta. Pokud spotřebitel nakonec s „poradenstvím“ souhlasí, měl by počítat ne s hodinou, ale

nejméně se dvěma hodinami času a vymýváním mozku na téma „jak si udržet zdraví“. A jaký bude výsledek? Slabší povahy podepíší smlouvu na koupi zboží za několik desítek tisíc korun – buď v hotovosti, nebo na splátky. A za to dostanou „dárek“! Riziko pro spotřebitele v tomto případě je, že taková prodejní akce nemusí být ČOI hlášena. Spotřebitel sice má právo od smlouvy do 14 dnů odstoupit, ale může se stát, že zjistí, že nemá kde odstoupit,

protože na adresách ve smlouvě uvedených společnost nesídlí a pro poštu je adresát neznámý nebo se odstěhoval.

Zveme vás na ochutnávku nových výrobků a výhodný nákup!

Povinnosti, které ukládá novela zákona o ochraně spotřebitele, zdaleka nejsou prodávajícími dodržovány, nebo jsou obcházeny. Inspektoři ČOI zjišťují, že společnost ohlašovací povinnost o konaných akcích neplní, na pozvánkách neuvádějí, co budou prodávat, lákají účastníky na dárky fiktivních sponzorů. Slibují výhodné nákupy, ochutnávky výrobků z nabídky nově otevřených obchodů (samozřejmě bez vědomí jejich majitelů). Realita je však velmi tvrdá: Spotřebitele, kteří se nechají zlákat, nečekají žádné speciality, hody nebo výhodný nákup zboží za velkoobchodní ceny, ale klasické předvádění hrnců, lamp, masážních přístrojů a podobných výrobků za přemrštěné ceny.

Srovnatelné výrobky lze za mnohem příznivější ceny a se zárukou solidního jednání koupit v kterémkoliv supermarketu. Prodávající anonymní firmy nejsou řádně registrovány a podnikají bez oprávnění.

Jednání o pronájmu prostor k předváděcí akci s majitelem nebo provozovatelem, nejčastěji restauračního, zařízení je také anonymní – pronájem je sjednán telefonicky nebo e-mailem, ale následně jsou oba tyto kontakty nefunkční, takže nájemce nelze zpětně zjistit. Podle výpovědi

účastníků jsou na těchto akcích uzavírány obchodní smlouvy, na nichž chybí jméno a identifikace prodávajícího, případně nejsou smlouvy vypracovány vůbec, ale jsou požadovány platby. Kupujícím je přislíbeno, že jim bude kupní smlouva předána dodatečně, což se nestane. Pokud kupující podlehne nátlaku a uzavře koupi bez písemné smlouvy, nemá následně možnost od takové koupě odstoupit ani zakoupené zboží reklamovat. Nezná-li spotřebitel ani

identitu prodávajícího, bude také v případě následného soudního sporu v nevyhodě, neboť i nesporné porušení zákona nebude komu prokázat a na kom vymáhat plnění.

Jsme zástupci ombudsmana a pomůžeme vám získat peníze zpět!

S velmi nebezpečnou praktikou se mohli spotřebitelé-senioři setkat v poslední době: Zástupci některých předváděcích firem mají informace o spotřebitelích, kteří již nějakou smlouvu na předváděcí akci

uzavřeli. Vydávají se za spotřebitelského ombudsmana nebo zástupce společnosti, která seniorům pomůže vymoci jejich spotřebitelská práva. Vyzývají seniory k dalšímu setkání pod příslibem, že jim z dotací Evropské unie (žádný takový fond samozřejmě neexistuje) vrátí přeplatky za předražené zboží. Na začátku je opět telefonát, kterým se snaží prodávající přimět seniora k návštěvě akce. Podmínkou „zpětného získání peněz za předražené zboží z předváděcích akcí“ je však koupě karty v hodnotě až 25 tisíc korun, na kterou údajně spotřebitel někdy v budoucnu může získat hodnotný zájezd...

Jak získat peníze zpět?

Jak získat zpět peníze při odstoupení od smlouvy uzavřené na předváděcí akci poskytne zdarma celá řada spotřebitelských organizací. Tyto organizace ale poškozené spotřebitele aktivně nekontaktují. První krok musí udělat sám poškozený: může zavolat na poradenskou linku, poslat mail nebo dopis, případně si dohodnout návštěvu v některé z poraden těchto organizací. Obrátit se je možné také na spotřebitelského ombudsmana, kontakty mají živnostenské úřady.

čerpáno z tiskové zprávy

Doporučení České obchodní inspekce:

Nereagujte na telefonické ani osobní pozvánky na „poradenské akce“!

Neposkytujte žádné osobní údaje za účelem „předání výhry“!

Neorganizujte prodejní akci doma – riziko, že budete v domácím prostředí vystaveni nekalým obchodním praktikám dealera, je velmi vysoké!

Odstoupení od smlouvy doma uzavřené je možné, ale nemusí se vám to v zákonné lhůtě podařit a smlouvy i finanční závazky z nich vyplývající budete muset dodržet!

Nevěřte příslibům vrácení peněz a pomoci od pseudoochránců vašich zájmů – sledují jen ty svoje!

Upozorněte na podezřelé předváděcí akce nejbližší pobočku České obchodní inspekce!

Dostanete-li se do problematické situace – svěřte se svým blízkým, přátelům a žádejte co nejdříve o radu a pomoc některou spotřebitelskou organizaci!

Nechodte na předváděcí akci, není-li na pozvánce uveden prodávající a místnost, kde se akce koná, není označena adresou pořadatele – může se jednat o nelegálně podnikající firmu!

Na anonymní akce nechodte, smlouvy neuzavírejte ani nepodepisujte!

V případě koupě zboží od fiktivního podnikatele a bez kupní smlouvy jsou spotřebitelská práva, tj. odstoupení od smlouvy i práva z vadného plnění, nevyahatelná.

Předávejte tyto informace svým občanům, třeba prostřednictvím obecního či městského zpravodaje, a pomozte zamezit těmto podvodným praktikám. V případě jakýchkoli dotazů se neváhejte obrátit na zástupce ČOI.

Nový občanský zákoník: Uznání dluhu a kvitance

V tomto článku se v rámci pokračování série informací k dopadu rekodifikace soukromého práva na obce zaměříme na problematiku uznání dluhu a vydání kvitance dlužníkovi věřitelem.

Uznání dluhu [§ 2053 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (NOZ)] je jedním ze způsobů utvrzení dluhu. Neznamená to však, že by dluh zanikal nebo se měnil právní důvod dluhu. Uznání dluhu vede k posílení procesní pozice věřitele v případném sporu, neboť dlužník jím prohlašuje, že k určitému datu dluh existuje v určité výši a také uznává důvod vzniku tohoto dluhu.

Uznat dluh lze několika způsoby. Jednak lze dluh uznat písemným prohlášením dlužníka o uznání dluhu, jednak lze dluh uznat uhrazením úroků z dlužné částky nebo

také částečným splněním dluhu (závazku). Uznání dluhu písemným prohlášením dlužníka o uznání dluhu je jednostranným právním jednáním, jež je adresováno věřiteli. Tímto prohlášením dlužník výslovně potvrzuje, že dluh existuje, a to včetně jeho důvodu a výše. A jaké jsou náležitosti takového prohlášení? Z prohlášení o uznání dluhu musí být zřejmé, kdo jej činí a vůči komu směřuje (tedy označení dlužníka a věřitele), jaký dluh dlužník uznává a jaká je jeho výše a důvod. Výše závazku může být určena jak přesnou částkou, tak například odkazem na fakturu, v níž je určena

cena, tedy výše dluhu. Uznání důvodu je opět možné odkazem na smlouvu či na výzvu věřitele k zaplacení, v níž je důvod dluhu specifikován. Jestliže uznání dluhu odkazuje na listiny, musí se jednat o listiny, které jsou bezsporné, tedy listiny, o kterých nejsou mezi dlužníkem a věřitelem spory o jejich platnosti či obsahu. Jestliže dlužník uznává pouze část svého dluhu, musí být v prohlášení vyjádřen i jeho rozsah. K platnosti prohlášení o uznání dluhu se vyžaduje, aby bylo učiněno bez výhrad.

Uznat lze i dluh již promlčený. Jestliže je dluh promlčen, nepovažuje se za uznání dluhu hrazení úroků z dlužné částky či částečné plnění dluhu. Uznat promlčený dluh lze tedy pouze písemným prohlášením o uznání dluhu. Není přitom rozhodné, zda

dlužník věděl o tom, že je dluh již promlčen, či nikoliv.

V případě uznání dluhu placením úroků či částečným splněním dluhu dlužník svůj dluh uznává svým faktickým jednáním. Uznání dluhu placením úroků je z povahy věci možné pouze u peněžitého dluhu. Částečné plnění dluhu má účinky uznání dluhu pouze v případě, že je možné z okolností soudit, že dlužník částečným plněním uznává i zbytek svého dluhu. Částečným plněním lze uznat jak peněžitý, tak nepeněžitý dluh.

Jestliže se obec rozhodne uznat svůj dluh vůči fyzické či právnické osobě, rozhoduje o tomto právním jednání rada obce v tzv. zbytkové pravomoci (§ 102 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích). V obcích, kde není rada obce zřizována, rozhoduje v této věci starosta obce. O uznání dluhu může také rozhodnout zastupitelstvo obce, a to v případě, že si to vyhradí (§ 84 odst. 4 zákona o obcích).

Důsledky uznání dluhu

Jak již bylo výše řečeno, důsledkem uznání dluhu je vyvratitelná právní domněnka, že dluh v době uznání v uznaném rozsahu trval. Věřitel tak nemusí v případném soudním sporu dokazovat ani vznik dluhu, ani jeho rozsah v době uznání. Důkazní břemeno se přesouvá na dlužníka, který musí prokázat, že dluh vůbec nevznikl, nebo že byl splněn či zanikl z jiného důvodu.

Uznal-li dlužník svůj dluh, prodlužuje se promlčecí lhůta dluhu. V tomto případě se právo promlčí za deset let ode dne, kdy k uznání dluhu došlo (§ 639 NOZ). Jestliže dlužník v uznání dluhu určí i dobu, do které svůj dluh splní, promlčuje se právo za deset let od posledního dne doby určené dlužníkem. Desetiletá promlčecí lhůta neplatí pro úroky a pro ta opětuující se plnění, která dospěla až po uznání dluhu.

Jelikož je prohlášení o uznání dluhu důležitým důkazním prostředkem o existenci dluhu, je věřitel, který má dlužníkovu prohlášení o uznání dluhu, povinen dlužníkovi toto prohlášení při splnění dluhu vrátit, popřípadě na něm vyznačit, že byl dluh částečně splněn (§ 1952 NOZ). Není-li vrácení prohlášení o uznání dluhu možné,

je dlužník oprávněn požadovat, aby mu věřitel vydal potvrzení, že prohlášení pozbylo platnosti v rozsahu, ve kterém byl dluh splněn. Vrácení prohlášení o uznání dluhu nezbavuje věřitele povinnosti vydat dlužníkovi kvitanci (viz dále). Bylo-li však dlužníkovi prohlášení o uznání dluhu vráceno bez kvitance, platí vyvratitelná právní domněnka, že byl dluh splněn.

Kvitance

Kvitance (§ 1949 a násl. NOZ) je potvrzením o splnění dluhu. Věřitel, který přijímá plnění, je povinen kvitanci dlužníkovi vydat, jestliže o to dlužník požádá. Povinnými náležitostmi kvitance jsou jméno dlužníka i věřitele, předmět plnění a místo a čas, kde a kdy byl dluh splněn. Kvitance, podobně jako prohlášení o uznání dluhu, slouží jako významný důkazní prostředek, kterým, je prokazováno, že byl dluh splněn. Kvitance může potvrzovat splnění jakéhokoliv dluhu, tedy jak peněžitého, tak nepeněžitého. Občanský zákoník stanovuje vyvratitelnou právní domněnku, že v případě, že je kvitance vydána na jistinu dluhu, je vyrovnáno také příslušenství dluhu (např. úroky). Dlužník může plnit také osobě, která mu vydá kvitanci vystavenou věřitelem. Toto však neplatí, jestliže dlužník věděl, že ten, kdo mu potvrzení předložil, není oprávněn plnění přijmout. Nevydá-li věřitel dlužníkovi kvitanci, je dlužník oprávněn plnění dluhu odepřít. Tímto se dlužník

nedostává do prodlení s plněním, do prodlení se naopak dostává věřitel tím, že neoprávněně odmítl kvitanci vydat.

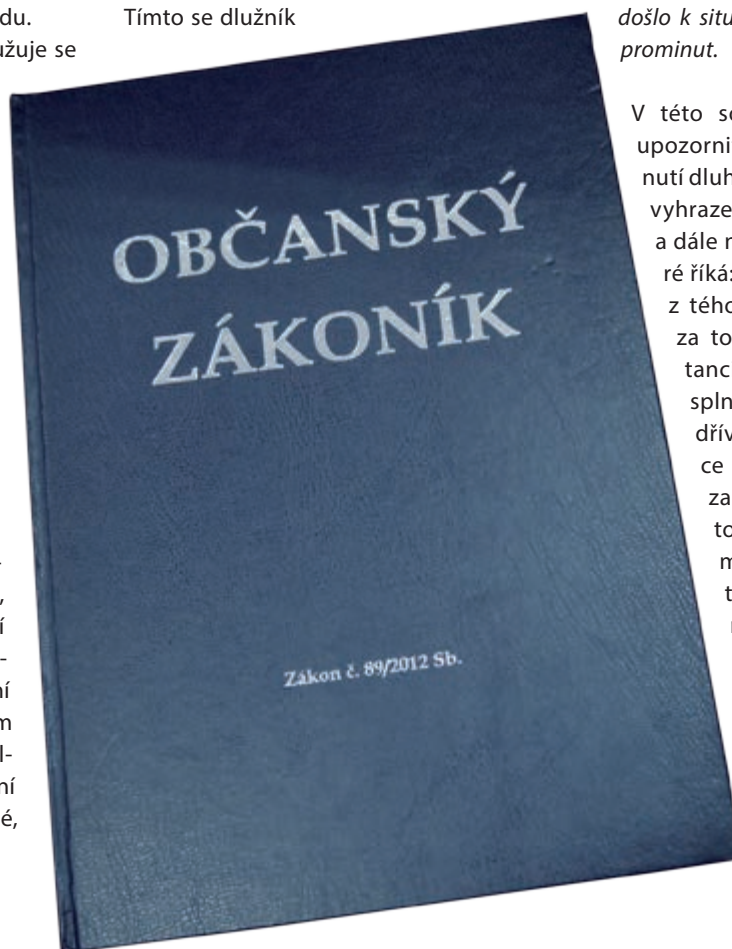
Příklad: Nájemce, jež má v nájmu obecní byt, přijde na obecní úřad zaplatit dlužné nájemné a požaduje vystavení kvitance o splnění dluhu. Úředník na pokladně obecního úřadu mu odmítne kvitanci vydat. Z tohoto důvodu nájemce odmítne dlužné nájemné uhradit. V této situaci se dostává do prodlení obec jako věřitel, nikoliv nájemce jako dlužník. Obec tak v tomto případě nemá nárok na úroky z prodlení z dlužného nájemného.

Jestliže jsou obsahem závazku opakovaná plnění, platí vyvratitelná právní domněnka, že ten, kdo předloží kvitanci na plnění splatné později, splnil také plnění z téhož právního důvodu, které bylo splatné dříve. V případě, že věřitel vydá kvitanci dlužníkovi, aniž by dlužník splnil svůj dluh, platí, že došlo ze strany věřitele k prominutí dluhu (§ 1995 odst. 2 NOZ). Vydá-li věřitel kvitanci na celý dluh některému ze spoludlužníků, platí vyvratitelná právní domněnka, že věřitel promnul dluh všem spoludlužníkům.

Příklad: Vezmeme-li výše uvedený příklad nájemce, který přijde dlužné nájemné uhradit na obecní úřad, je nutné dávat pozor, aby kvitance byla opravdu vydána až poté, co byl dluh uhrazen. V opačném případě by došlo k situaci, že byl dluh nájemníkovi prominut.

V této souvislosti je přitom třeba upozornit, že rozhodování o prominutí dluhu nad 20 000 Kč je zákonem vyhrazeno zastupitelstvu obce, a dále na zákonné ustanovení, které říká: „Při opakovaných plněních z téhož právního důvodu se má za to, že ten, kdo předloží kvitanci na plnění splatné později, splnil také to, co bylo splatno dříve.“ Pokud tedy např. nájemce obdrží potvrzení o tom, že zaplatil nájemné za měsíc listopad, platí vyvratitelná domněnka, že zaplatil nájemné také za všechny předchozí měsíce.

Mgr. Bc. Marie Čeperová
Mgr. Ludvík Matoušek
KVB advokátní
kancelář s.r.o.
www.akkvb.cz

Společná snaha proti krádežím kovů pokračuje

Omezit krádeže kovů a snížit množství kovových součástí, které nelegálně končí ve výkupnách. To je důvod, proč se Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí (IURMO) se svým zakladatelem Svazem měst a obcí a dále Správou železniční dopravní cesty (SŽDC), Ředitelstvím silnic a dálnic ČR (ŘSD), Policií ČR, Českou inspekci životního prostředí (ČIŽP) a Českou obchodní inspekci (ČOI) společně podílí na Projektu k zefektivnění kontrol výkupen. Obrazový katalog, který kromě toho, co se krade na železnicích, obsahuje součástky související s dopravou, obecním majetkem či odpady shromažďovanými obcí obsahující kovové komponenty a Metodika k provádění kontrol zařízení ke sběru a výkopu kovů z pozice měst a obcí byly již představeny. Během tohoto roku se ve všech krajích setkaly kontrolní orgány, aby se vzájemně seznámily s uplatňovanými postupy a vyměnily si praktické zkušenosti z kontrol výkupen. Z doprovodných diskuzí jednoznačně vyplynula potřeba na provázanější a efektivnější předávání informací mezi jednotlivými subjekty.

Problematika krádeží kovů a jejich prodávání do výkupen

V ČR slouží k získávání kovových materiálů jako druhotných surovin tradičně sběrný a výkupny kovů. Dle poznatků odborné veřejnosti podložených řadou zjištění v nich ovšem často dochází k nelegálnímu nakládání s odpady a i výkopu předmětů získaných protiprávně, bez souhlasu majitele, a to i s vědomím obsluhy, což je protiprávní jednání postižitelné správní nebo i trestněprávní sankcí. Toto jednání ze strany výkupců kovů poškozuje vlastnická práva obcí, stejně tak jiných právnických osob, a to jak podnikatelských, tak nepodnikatelských subjektů i jednotlivých občanů. Dopady takového protiprávního jednání znamenají mnohdy bezprostřední ohrožení bezpečnosti či zdraví obyvatelstva, zejména bezpečnosti silničního či železničního provozu. Dále také hrozí riziko úrazu u obnažených částí osvětlovacích prvků či kanalizačních a jiných poklopů. Možným následkem je ohrožení životního prostředí i zdraví, kdy dochází např. k odhození nebezpečných zbytků demontovaných elektrozařízení do volné přírody. V neposlední řadě je třeba zmínit finanční aspekty, především pak fakt, že způsobené škody jsou mnohonásobně vyšší než peníze, které za ukradený předmět dostane zloděj ve výkupně. Města a obce vynakládají finanční prostředky, zejména na investice do realizace a provozu sběrných dvorů a kvůli krádežím kovů i do jejich vyššího stupně zabezpečení, dále také do ochrany majetku a v případě jejího neúspěchu do obnovy chybějících částí a zařízení.

Projekt k zefektivnění kontrol zařízení ke sběru a výkopu kovů

V reakci na výše uvedené skutečnosti IURMO ve spolupráci a za podpory Svazu, ČIŽP, ČOI, Policie ČR, SŽDC a ŘSD realizu-

je Projekt k zefektivnění kontrol zařízení ke sběru a výkopu kovů, v rámci kterého byly připraveny dvě pomůcky na podporu kontrolní činnosti a objasňování krádeží kovových předmětů: Obrazový katalog předmětů končících nelegálně ve výkupnách kovů a Metodika k provádění kontrol zařízení ke sběru a výkopu kovů z pozice měst a obcí (ke stažení na www.institut-urmo.cz). V návaznosti na vydání zmíněných pomůcek, byly tyto dokumenty distribuovány kontrolním orgánům (ČIŽP, ČOI, Policie ČR) a formou seminářů či odborných bloků v rámci různých odborných akcí také pracovníkům obcí s rozšířenou působností či zástupcům územních samospráv. Z pohledu zefektivnění kontrol výkupen byly nejvýznamnější organizované semináře či odborné bloky v rámci odborných porad pracovníků obcí s rozšířenou působností (pracovníci, kteří mají na starosti agendu odpadového hospodářství, případě správu majetku obce) s jednotlivými krajskými úřady. Stěžejním bodem programu byla vždy prezentace zástupce oblastního inspektorátu ČIŽP, ve které byly představeny postupy kontroly zařízení ke sběru a výkopu vč. praktických zkušeností. Přednáška byla doplněna zástupcem z ČOI a dále zástupcem KŘ Policie ČR o jejich zkušenosti z kontrol výkupen či z vyšetřování trestních činů krádeží kovových předmětů a jejich předprodávání do výkupen. V některých krajích předcházela prezentace krajských úřadů jakožto orgánu vydávajícího souhlasy zařízením ke sběru a výkopu odpadů.

Vydávání souhlasu k provozu zařízení ke sběru a výkopu odpadů

Zařízení ke sběru a výkopu odpadů podléhá vydání souhlasu k provozu, které vydává KÚ včetně souhlasu s provozním řádem dle § 14 odst. 1 zákona o odpadech. Účastníkem řízení ve věci udělení souhlasu

je též obec, na jejímž katastrálním území se zařízení nachází. Zástupci krajských úřadů často zmiňovali skutečnost, že evidují malý zájem obcí o uplatnění práv účastníka řízení. Na druhou stranu přiznávají, že mohou přihlédnout pouze k námitkám či připomínkám, které se opírají o platnou legislativu, zejména tedy o soulad/nesoulad s územním plánem. V dalších případech jde spíše o „ztížení“ udělení souhlasu (např. uplatnění zákona o pozemních komunikacích, kdy má obec stanoven příspěvek na opravy místních komunikací, pokud by mělo dojít k nárůstu zatížení nákladní dopravou). Žadatelé však často nastaví žádost na „maximum“, např. z pohledu provozní doby. Zde je právě oprávněná námitka obce na omezení provozní doby

(např. z titulu předpokládané hlukové zátěže). Aby mohla obec posoudit záměr na provoz výkupny, je nezbytné, aby obdržela od krajského úřadu kopii provozního řádu.

Kontrolní pravomoci a příklad zjištění z kontrol výkupen

Z titulu zákona o odpadech jsou orgány oprávněny ke kontrolní činnosti provozovatele výkupny ČIŽP, krajské úřady, obce (především obce s rozšířenou působností), živnostenské úřady, ČOI a Policie ČR, přičemž sankční pravomoci má především ČIŽP a v omezené míře ORP.

ČIŽP při kontrolní činnosti zjišťuje především tato porušení zákona o odpadech: provozování zařízení bez příslušného souhlasu; porušení provozních řádů (např. překročení povolené kapacity; nezabezpečení odpadů před možnými úniky škodlivých látek do ŽP; nevedení provozního deníku ve všech schválených ukazatelích, přijímání nepovolených druhů odpadů); nesprávné zařazování sbíraných a vykupovaných odpadů; výkup od fyzických osob odpadů, které jsou na základě vyhl. č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady zakázány; nevedení úplných identifikačních

údajů dle § 18 zákona o odpadech, odst. 3, 6 a 7 (neúplná identifikace osob; neuvedení hodiny, kdy došlo k výkupu) a další.

Obdobné kontrolní pravomoci jako ČIŽP a tedy nevýznamné mají dle zákona o odpadech obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Nicméně i obec může na základě využití obecnějšího ustanovení § 80 odst. 1 písm. d) zákona o odpadech kontrolovat, zda právnické osoby a osoby oprávněné k podnikání mají zajištěno využití nebo odstranění odpadu v souladu se zákonem o odpadech. Obce tedy mohou neohlášenou kontrolou zjistit skutečný stav věci a podat podnět ke kontrole příslušným kontrolním orgánům. Také se mohou účastnit kontrol s dalšími kontrolními orgány. Ve vztahu k iniciativě obcí je potřeba poukázat na skutečnost, že pokuty uložené ČIŽP a ORP jsou z 50 % příjmem obce, kde se výkupna nachází, a v případě uložení pokuty přímo ORP náleží 50 % částky pokuty ORP, které ji uložilo.

Mimo zákon o odpadech a s ohledem na kontrolní pravomoci má ČOI zkušenosti především s následujícími porušeními zákona o České obchodní inspekci či zákona o ochraně spotřebitele: používání neověřených měřidel (vah); nedodržování zásad

poctivosti prodeje (správné vážení a účtování) či neseznámení s informací o ceně.

Situace se liší město od města, zvýšené kontroly jsou možné

Účastníci seminářů uvítali praktické zkušenosti prezentované ČIŽP doplněné o pohledy dalších subjektů (KÚ, ČOI, Policie ČR), stejně tak kladně hodnotili zpracované pomůcky. Také bylo zřejmé, že se zástupci obcí liší v názorech na řešení dané situace, a to od ponechání současné legislativy, ale posílení a větší důslednosti při kontrolní a sankční činnosti až po zákaz výkupu kovů od fyzických osob. Semináře poukázaly na skutečnost, že není pravidlem, aby obce s rozšířenou působností prováděly pravidelné kontroly výkupen, situace se také liší kraj od kraje, město od města. Zvýšení kontrolní činnosti obcí, a to i v návaznosti na nový kontrolní řád, který umožňuje, aby obce prováděly neohlášené kontroly, představuje významný aspekt při boji proti praktikám některých výkupen, které nejsou v souladu s platnou legislativou.

*Ing. Terezie Pačesová
projektová manažerka*

Institutu pro udržitelný rozvoj měst a obcí

Nevíte si rady při zadávání veřejných zakázek? Rádi Vám pomůžeme!

Kdo jsme?

Společnost Intenko, s.r.o. (dále jen „Intenko“) je poradenská společnost, která se zabývá poradenstvím v oblasti veřejných zakázek dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen „zákon“) a výběrových řízení dle pravidel poskytovatelů evropských dotací. I přes skutečnost, že jsme nedávno vzniklou společností, jsme současně společností, která byla založena profesionály s mnohaletými zkušenostmi z oboru. Jsme společností s aktivním přístupem a flexibilním týmem, což minimalizuje prodlevy v rámci plnění poradenských služeb.

Služby společnosti Intenko

- Organizační zajištění zadávání veřejných zakázek
- Odborné poradenství a konzultace v oblasti veřejného investování

Co nabízíme?

- Poskytujeme zadavatelům komplexní poradenské služby a nabízíme srozumitelný, průkazný a legislativně správný postup při zadávání veřejných zakázek.
- Zajišťujeme všechny druhy zadávacích řízení dle § 21 zákona (vč. zavedení dynamického nákupního systému nebo hodnocení nabídek formou elektronické aukce)
- Zajišťujeme komplexní administraci zadávacího procesu veřejných zakázek financovaných jak z místních rozpočtů, tak z nejrůznějších fondů EU.
- Při zadávacím procesu úzce spolupracujeme se zadavatelem.
- Konečná rozhodnutí v jednotlivých fázích zadávacího procesu zůstávají plně v kompetenci zadavatele.
- Přebíráme veškerou odpovědnost za průběh zadání veřejné zakázky po stránce organizační, právní a odborné v souladu s platnými právními předpisy
- Řídíme se základními principy odpovědnosti, jež jsou sjednány mezi zadavatelem veřejné zakázky a společností Intenko.
- Nezříkáme se odpovědnosti za celý průběh zadání veřejné zakázky ani po jejím ukončení a poskytujeme zadavateli záruku v rozsahu uvedeném ve smlouvě, a totéž po dobu povinné archivace dokumentace spojené se zadáním veřejné zakázky.
- Zpracováváme interní předpisy zadavatelům pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu.

Jak být obcí 21. století

Úspěšní lidé mají jednu společnou vlastnost – jsou schopní včas rozpoznat příležitost a chopit se jí. Platí to u jednotlivců, u firem i u obcí. Když zastupitelstvo včas rozpoznalo nějakou příležitost pro zvýšení příjmů obecní kasy, má se dnes obec dobře. Když naopak šanci propáslo, má dnes obec jen rozpadlé chodníky a chátrající veřejné budovy.

V řadě obecních zastupitelstev nyní sedí zcela nové osazenstvo a jednu takovou příležitost mají tito lidé prakticky na dosah ruky. Řeč je o otevírání dat. Trendu, který už nějakou dobu hýbe západním světem a který se začíná pozvolna rozjíždět i u nás. Navíc je tu jeden nezanedbatelný bonus – pokud zrovna v okolí není nikdo, kdo by tušil, co to otevřená data jsou a jak se taková data otevírají, není třeba z obecního rozpočtu platit specializovanou IT firmu. Lze se obrátit na Fond Otakara Motejla (www.motejl.cz), který obcím s touto aktivitou rád pomůže zdarma.

Změny v celé EU

Jistě, s novou evropskou směrnicí, která upravuje právě otevírání dat, se změnám půjde stěží vyhnout tak jako tak, ale kdo začne dřív, bude mít logický náskok. A bude také moci dříve využívat výhody, které otevření dat nabízí. Sice jsme si zvykli všechny směrnice EU brát jako zbytečné regulace a práci navíc, která stejně nic nepřinese, ale v tomto případě to neplatí.

Ostatně už při odhadech, kolik by mohly změny v oblasti otevřených dat, které se plně projeví v příštím roce, přinést evropské ekonomice, se Evropská komise dobrala čísla kolem 40 miliard dolarů. „Dnešek je šťastný den pro transparentnost veřejné správy, pro webové inovátory a pro naši ekonomiku,“ uvedla komisařka pro digitální agendu EU Neelie Kroes poté, co byla v roce 2013 zmiňovaná směrnice 2013/37/EU schválena Evropským parlamentem. Podle této směrnice budou úřady tak jako tak muset zveřejňovat svá data ve strojově čitelných formátech.

O čem vlastně jsou otevřená data? Je to o sdílení, o transparentnosti, o efektivitě a úsporách a v neposlední řadě o férovosti. Ostatně, občané jsou ti, kteří vznik všech souborů dat v tomto státě zaplatili a jsou také těmi, kdo současné zastupitele ať už na centrální nebo obecní úrovni zvolil. Měli by tedy mít nárok se na data podívat – jsou v podstatě jejich.

Co je vidět, nejde napadnout

Dále je zmíněna transparentnost. Každý den je v novinách zmínka o tom, že ta

nebo ona zakázka byla nějaká podivná, že jsou tam nějaké střety zájmů, podjatost těch či oněch aktérů nebo stojí xkrát víc, než za kolik se dá stejná věc koupit v prvním internetovém obchodě. Mnohdy jde o nařčení pravdivá, v řadě případů je to ale snaha někoho poškodit. Jak se takovému nařčení bránit? Nejlépe tím, že všechny náležitosti zakázky budou veřejné a ať si každý udělá vlastní názor.

Sdílení je také dobrá věc. Nikdy nejde dopředu říct, jaké využití prakticky pro cokoli je někdo schopen vymyslet. Platí to i o datech. Nikdy nejde dopředu odhadnout, o jaká data by mohl být největší zájem a jaká všemožná využití pro ně široká veřejnost najde.

Kde ale data vzít? Prakticky kdekoli. Sebe-menší obec disponuje poměrně rozsáhlými evidencemi všeho možného. Jistě, něco z toho jsou osobní údaje, které by volně ke stažení být vskutku neměly. Něco také podléhá obchodnímu tajemství nebo je to tajné ze zákona o utajovaných informacích. Existují také data, která by neměla být přístupná na webu každému. Ale ten zbytek? Ten tam být může a dokonce by měl být. Je lepší vyřizovat nekonečné dotazy občanů, v jaké fázi se nachází jejich správní řízení, nebo by bylo jednodušší, kdyby se sami mohli podívat na data ze spisových služeb a viděli by, jak to s jejich případem je a u koho na stole zrovna leží?

Více nebo méně práce?

Tím se dostáváme k dalšímu výraznému přínosu otevřených dat a s nimi související transparentnosti. Jistě, vždy budou lidé, kteří si radši všechno zajdou vyřídit na úřad osobně nebo pošlou dopis. Ale ubývá jich a naopak přibývá těch, kteří radši všechno řeší elektronicky od počítače. A také přibývá lidí, kterým není jedno, co se ve státní a veřejné správě děje. Proto ostatně narůstá počet dotazů podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Z podstatné části jde přitom o agendu, která vůbec nemusí existovat a namísto které by se úředníci mohli věnovat užitečnějším věcem. Proč by někdo zavaloval úřad dotazy, když by si mohl všechno najít volně na webu? A prohledávání složitých

data není nutné – zkušenosti ze zahraničí i od nás z poslední doby ukazují, že se dat velmi rychle někdo chopí a zpracuje je do uživatelsky přívětivější podoby.

A nejde jen o uživatelskou přívětivost ale i zcela nová využití, která původního vlastníka dat ani nenapadlo zkoumat. V loňské soutěži Společně otevíráme data, kterou Fond Otakara Motejla organizoval, se objevila řada projektů, které stojí na otevřených datech a které pomáhají běžným občanům. Typickým příkladem je třeba léková encyklopedie stojící na datech Státního ústavu pro kontrolu léčiv, v níž si lze velmi rychle dohledat prakticky veškeré dostupné informace o konkrétní léčivé látce.

Pomocníci zdarma

Soutěž společně otevíráme, data běží i letos a brzy budou známé výsledky. Opět ji organizuje Fond Otakara Motejla stejně jako řadu dalších aktivit kolem otevřených dat, protože má za to, že data jsou skutečně surovinou budoucnosti, kterou lze využít pro efektivnější a transparentnější vládnutí, rozjet v této oblasti řadu nových firem, které kromě pracovních míst přinesou i řadu inovací a projektů, které občanům pomohou podobně, jako to dělá již zmíněná léková encyklopedie.

Proto také fond nabízí obcím a úřadům pomocnou ruku při otevírání dat. Kromě základního představení otevřených dat nabízí fond i pomoc zkušených programátorů, kteří dohlédnou na to, aby prezentovaná data skutečně byla k užítku, a také právní pomoc, aby nedošlo ke kolizi například se zákonem o ochraně osobních údajů nebo s obchodním zákoníkem. A také aby ten, kdo data publikuje, byl chráněn před jejich zneužitím.

Vyhnut se otevírání dat v dlouhodobějším horizontu tak jako tak nepůjde. Nicméně byla by škoda na to nahlížet jako na novou a zbytečnou regulaci. Naopak, otevírání dat je příležitost nejen pro firmy a jednotlivce, ale hlavně pro státní a veřejnou správu.

*Jiří Táborský
spolupracovník Fondu Otakara Motejla*

Meziobecní spolupráce má starostům uvolnit ruce pro práci s občany

Díky projektu vznikají analýzy a doporučení, jak společně rozvíjet území

Podporovat a rozvíjet obce, a tím i jejich obyvatele, tak aby účelně, efektivně, hospodárně a ve vzájemné součinnosti zajišťovaly kvalitní služby veřejnosti. To je – zjednodušeně řečeno – cíl projektu na podporu meziobecní spolupráce. Projektové aktivity jsou za polovinu a díky spolupráci téměř všech z 205 území obcí s rozšířenou působností (ORP) už vznikly analýzy služeb v daných oblastech. Jde o unikátní výstupy, takto podrobně dosud nebyla Česká republika zmapována.

Jedinečné analýzy a strategie

Projekt, který začal v květnu 2013 a potrvá do června 2015, funguje na bázi dobrovolné spolupráce obcí v konkrétním území. Jeho podstatou tedy je iniciativa „ze zdo-la“. Obce a jejich starostové totiž nejlépe vědí, co potřebují a jaká spojení a spolupráce jsou pro ně výhodná a jaká nikoliv.

„V současné době jsou k dispozici analýzy základních témat projektu, kterými je základní školství, sociální věci a odpadové hospodářství“, říká ředitel Kanceláře pro projekty a vzdělávání Svazu měst a obcí ČR Jaromír Jech a dodává: „Během léta jsme s těmito výstupy seznámili zapojené starosty, kteří si

pak ve vzájemné spolupráci vybrali volitelné téma projektu. Zpravidla šlo o cestovní ruch, bezpečnost, podporu podnikání, ale i servis samosprávám, který spočívá v administrativní podpoře zejména malých obcí. Dnes jsou všechny analytické části volitelných témat dokončené a realizační týmy rozpracovávají návrhovou část strategie. Hledají způsoby, jak zajistit poskytování poptávaných služeb v území, nejlépe na bázi prohlubování meziobecní spolupráce.“

Bariéry a pozitiva

Kromě zmapování dostupnosti a kvality služeb v území včetně návrhů, jak je díky spolupráci zlevnit a učinit více dosažitel-

nými, se v rámci projektu zjišťovaly i názory starostů na meziobecní spolupráci. A to formou řízeného rozhovoru. Závěry šetření stejně jako hodnocení dosavadní spolupráce, její výsledky a možnosti dalšího rozvoje meziobecní spolupráce jsou nedílnou součástí „Zprávy o postupu realizace projektu Podpora meziobecní spolupráce za období od začátku projektu do prvního oficiálního setkání představitelů obcí“.

„Z republikového šetření k meziobecní spolupráci mimo jiné vyplynulo, že za významnou až velmi významnou bariéru starostové považují nedostatek financí a nedostatečnou či složitou a rychle se měnící legislativu, v menší míře pak nízkou podporu ze strany státu,“ říká vedoucí projektový manažer Antonín Lízner a dodává: „Velmi dobře je přitom hodnocena vzájemná spolupráce – 33 % respondentů ji považuje za výbornou, 37 % za velmi dobrou a 22 % účastníků šetření ji označilo za dobrou. Vysoce pozitivní výsledek je výborným základem komunikační platformy pro prohlubování meziobecní spolupráce, tedy pro neformální setkávání starostů, která v území ORP organizují koordinátoři meziobecní spolupráce a motivující starostové.“

Neformální setkání a šetření

Jedno z takových neformálních setkání pracovních skupin, kterého se zúčastnila většina zástupců realizačních týmů řešících volitelné téma „Servis samospráv“, se konalo začátkem října v Pacově. Na jednání mimo jiné zazněly závěry průzkumu týkajícího se služeb ve veřejné správě, do kterého se zapojila většina území obcí s rozšířenou působností (ORP), které si v rámci projektu vybraly

volitelné téma „Servis samosprávám. Ze šetření například vyplynulo, že by dobrovolné svazky obcí či smluvní obce mohly zejména malým obcím poskytovat právní služby, zajišťovat dotační management a veřejné zakázky.

„Průzkum mimo jiné ukázal, že ekonomické agendy si obce chtějí spíše zajišťovat samy, případně s využitím externího účetního. Stejně tak dávají přednost IT službám spíše ve vlastní režii,“ říká vedoucí odborného týmu projektu Podpora meziobecní spolupráce Marek Jetmar a dodává: „Obce přitom považují za vhodné samy si financovat ty služby, které si kompletně samy zajišťují. Je to pochopitelné, obecně totiž platí, že je vhodné platit za něco, o čem má plátce přehled. Jinak se ale obce dívají na dotační management a veřejné zakázky. Preferují financování těchto služeb z rozpočtově určených daní, tzv. RUDu, a to pro službu zajišťovanou dobrovolnými svazky obcí (DSO), či zpětnou úhradu DSO za poskytnutou službu či platbu z dotačního titulu. Podle obcí by se stát měl na zajišťování těchto služeb finančně podílet.“ Z průzkumu dále vyplynulo, že nejméně si obce samy zajišťují služby technické a stavební podpory. Častěji je řeší prostřednictvím dobrovolných svazků obcí či přes smluvní obce, ještě častěji se na nich podílejí externí právnické či fyzické osoby.

Komunikace a informace

Aby spolupráce obecně fungovala, je důležitá vstřícnost a otevřenost zapojených subjektů, ochota vzájemně spolupracovat. Pokud není dobrá vůle a snaha podělit se o dobré i špatné zkušenosti s ostatními, poučit se a inspirovat, sebelepší podmínky kvalitní spolupráci nenastartují. Významnou roli přitom hraje komunikace, a to jak osobní, tak zprostředkovaná všemi dostupnými nástroji.

„V rámci projektových aktivit obce získávají odborné, administrativní i informační záze-
mí, a to ve všech zapojených územně-správních obvodech obcí s rozšířenou působností,“ říká manažerka projektu Pavlína Růžičková a dodává: „Významným informačním zdrojem jsou mimo jiné webové stránky projektu

na adrese www.obcesobe.cz, kde se nejen zapojené subjekty mohou seznámit třeba s příklady dobré praxe z jiných obcí. Slouží pro informaci a inspiraci, jak to dělají jinde. Návštěvníci webu se mohou poučit, ale i získat motivaci pro to, aby i v jiné části republiky rozjeli nové aktivity a díky spolupráci tak přispěli k rozvoji území. Příklady dobré praxe se týkají jak oblastí podle základních témat projektů, tak těch volitelných, a na webu postupně přibývají.“

Návrhy a prezentace

Přestože je projekt na podporu meziobecní spolupráce za polovinou, před členy týmů je ještě hodně práce. Tou hlavní je přehledně vyhodnotit všechna zjištění a na jejich základě navrhnout, jak díky meziobecní spolupráci zlepšit život v území a přispět tak k jeho rozvoji. K tomu je ovšem nezbytné vytvořit dobré systémové podmínky pro prohlubování meziobecní spolupráce, např. zjednodušením organizační struktury a profesionalizací řízení dobrovolného svazku obcí. S tím přímo souvisí jasné vymezení kompetencí a poskytování průběžné metodické podpory. To vše by mělo starostům uvolnit ruce a dát jim větší prostor pro vlastní práci v obci a s občany.

Ostatně o občany by mělo jít především, jak mimo jiné zaznělo na říjnovém pracovním setkání Předsednictva Svazu s vládou premiéra Bohuslava Sobotky. I když bylo jednání tématy ze života samospráv doslova nabitě, nechyběly na něm ani informace o projektu na podporu meziobecní spolupráce. Představitelé státní správy se tak od zástupců samosprávy mimo jiné dozvěděli, že do projektu je zapojeno více než 5000 obcí a zjištěné informace, závěry analýz a navržené strategie lze velmi dobře dále využít, protože Česká republika dosud nebyla – co se týče školství, sociálních věcí, odpadového hospodářství aj. – takto podrobně zmapována.

Je a bude pouze na obcích, co a jak z projektových návrhů využijí. Problémy v dané oblasti budou mít díky projektu zanalyzované. Získají také data a informace, které

jim pomohou připravit navazující projekty, argumentovat při jejich prosazování a při zajišťování peněz od státu, krajů a z Evropské unie, které budou na změnu k lepšímu třeba. Výstupem projektu tedy budou ucelené materiály nutné pro přesvědčování politiků, aby nasměrovali peníze na rozvoj meziobecní spolupráce, a spuštění navazujících a pro širokou veřejnost prospěšných projektů v konkrétním území.

Mgr. Štěpánka Filipová
manažerka publicity
mediální zastoupení Svazu

Projekt na podporu meziobecní spolupráce v kostce:

- Název: Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností
- Registrační číslo: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001
- Pilotní projekt je hrazený plně ze zdrojů OP LZZ
- Realizátor: Svaz měst a obcí ČR
- Zapojit se mohou i obce a města, která nejsou členy Svazu
- Doba trvání je od 1. května 2013 do 30. června 2015
- Informace o projektu na webu ESF: <http://www.esfcr.cz/projekty/systemova-podpora-rozvoje-meziobecni-spoluprace-v-cr-v-ramci>
- Webové stránky projektu: www.obcesobe.cz

Analyticko-strategické materiály, které díky projektu vznikají, mají sloužit jako podklad pro diskuzi či jako doporučení pro zástupce obcí, aby společně:

- řešili zajištění a dostupnost základních škol nebo sociálních služeb,
- výhodně nastavili odpadové hospodářství,
- zlepšili dopravní obslužnost,
- ve vzájemné spolupráci zadávali výběrová řízení,
- společně nakupovali energie či jiné služby apod.

Projekt na podporu meziobecní spolupráce je financovaný z Evropského sociálního fondu (ESF) prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDUCNOST
www.esfcr.cz

POWER EXCHANGE
CENTRAL EUROPE

cee stock exchange group

Nákup elektřiny za nejvýhodnější ceny

Elektronická aukce pro koncové odběratele

úspora nákladů
za výběrové řízení

jednoduchý, rychlý
a transparentní nákup

vhodné pro obce,
státní správu, firmy

Kdo jsme?

Společnost POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE (PXE) je dceřinou společností Burzy cenných papírů Praha. Nově nabízíme nákup elektrické energie prostřednictvím elektronické aukce všem koncovým zákazníkům.

Pro koho je aukce určena?

Aukci mohou využívat zejména města, obce, státní správa, ale i zájemci z řad soukromých společností. Podmínkou je minimální objem zakoupené elektřiny ve výši 2 500 MWh. Lze však sdružovat několik subjektů dohromady a aukce se zúčastnit jako konsorcium.

Jak aukce funguje?

Zájemce podepíše s PXE smlouvu. Poté prostřednictvím datové schránky zašle poptávku, ve které je uvedeno, jaké množství elektřiny poptává. PXE přidělí zájemci identifikační číslo (ID) a sdělí mu rovněž termín konání aukce. Od tohoto okamžiku vše děje již automaticky. Výsledky aukce jsou den po jejím konání zveřejněny na stránkách PXE a jsou rovněž zaslány zadavateli.

Chcete vědět víc?

V případě zájmu nás prosím kontaktujte na adrese retail@pse.cz.

Vy se ptáte, my odpovídáme

Funkční období komise rady obce

Dotaz:

V minulém volebním období jsem byl zvolen předsedou komise rady obce a po nových volbách komise nadále pokračovala v činnosti. Starosta obce mě ale upozornil, že jednání komise je neplatné, protože tato komise již vzhledem ke konci volebního období neexistuje. Domnívám se, že komise stále existuje a o zrušení poradního orgánu rady obce by měla rozhodnout rada. Je můj názor správný?

Odpověď:

Zákon o obcích upravuje komise rady obce, jakožto její iniciativní a poradní orgány, poměrně stručně v ustanovení § 122. Zřizování a zrušování komisí jakož i určování jejich personálního obsazení je vyhrazenou pravomocí rady obce podle ustanovení § 102 odst. 2 písm. h) zákona o obcích.

Ačkoli zákon trvání funkčního období komise rady obce výslovně neupravuje, je podle našeho názoru nutné funkční období komise rady obce odvozovat od mandátu rady obce, s přihlédnutím k tomu, že rada obce ve svém dosavadním složení funguje až do zvolení rady nové (shodný názor vyjadřuje též odbor dozoru a kontroly Ministerstva vnitra ve své metodické příruč-

ce dostupné na webu www.mvcr.cz/odk). Znamená to tedy, že v okamžiku, kdy dochází ke zvolení nové rady obce (nikoliv tedy již ke dni voleb), komise staré rady obce ve svém dosavadním složení zaniká. Je ale samozřejmě možné, že nová rada obce se rozhodne komisi ponechat ve stávajícím složení, a to tak, že ji v tomto složení opětovně zvolí.

Odměňování členů výborů

Dotaz:

Zastupitelstvo obce zřídí kontrolní výbor a finanční výbor a rozhodne, že výbory budou tříčlenné. Zároveň zvolí předsedy těchto výborů (členy zastupitelstva obce). Je možné, aby byla poskytována odměna předsedům výborů již ode dne zvolení, aniž by byl výbor kompletně personálně obsazen?

Odpověď:

Teoreticky to možné je, záleží pouze na uvážení zastupitelstva obce, zda s ohledem na zásadu hospodárnosti a účelnosti nakládání s obecním majetkem (finančními prostředky) je tato varianta, kdy výbor dosud fakticky nefunguje a není personál-

ně plně obsazen, přijatelná. Dodáváme, že rozhodování zastupitelstva obce o výši odměny za předsednictví ve výboru je možné pouze v případě neuvolněných zastupitelů.

V případě uvolněných zastupitelů jsou odměny stanoveny fixně nařízením vlády č. 37/2003 Sb. – zastupitelstvo obce na je-

jich výši nemá vliv a stejně tak nerozhoduje o tom, od kdy do kdy budou vypláceny. V případě neuvolněných zastupitelů obce a fyzických osob, které nejsou členy zastupitelstva obce, ale vykonávají funkci člena výboru nebo komise, je poskytnutí odměny včetně její výše na uvážení zastupitelstva obce.

Rozdíl mezi uvolněnou a neuvolněnou funkcí

Dotaz:

Jaký je rozdíl mezi uvolněným a neuvolněným starostou? Nemám na mysli odměňování, ale rozsah jejich pravomocí. Je vhodné, aby byl starosta obce s 5000 občany neuvolněný, i když bude mít obec dva uvolněné místostarosty? Hlavní důvod volby neuvolněného starosty je ten, že dotyčný nechce za výkon funkce pobírat žádnou odměnu – svou odměnu chce de facto darovat obci. Jako neuvolněný by v podstatě nemusel, pokud mu to zastupitelstvo schválí, pobírat odměnu žádnou.

Odpověď:

Z hlediska pravomocí není mezi uvolněným a neuvolněným starostou vůbec žádný rozdíl. U uvolněného starosty se předpokládá, že se své funkci bude věnovat ve větším rozsahu než starosta neuvolněný – proto je také uvolněn ze svého zaměstnání, je-li v pracovním poměru. Z tohoto důvodu má také uvolněný starosta nárok na vyšší měsíční odměnu. Nikde

však není psáno, kolik hodin denně se má výkonu své funkce reálně věnovat starosta uvolněný a starosta neuvolněný – to se ostatně může v podmínkách jednotlivých obcí značně lišit. Zejména v případě, že se dotyčný kandidát hodlá výkonu funkce věnovat ve stejném rozsahu jako předchozí starosta uvolněný, a důvodem jeho návrhu toho, aby funkci vykonával jako neuvolněný, je pouze to, že nemá zájem pobírat měsíční odměnu, nelze zřejmě žádné

praktické potíže při vedení obce z tohoto pohledu očekávat. Posouzení vhodnosti či nevhodnosti volby konkrétního kandidáta do funkce starosty, jakož i stanovení počtu místostarostů a rozhodnutí o tom, kdo bude pro výkon své funkce uvolněný, je zcela na zastupitelstvu obce. Z právního hlediska lze jen zopakovat, že pokud jde o pravomoci a úkoly starosty obce, zákon o obcích nijak nerozlišuje, zda je starosta uvolněný či neuvolněný.

*Dotazy zpracovalo
Informačně poradenské centrum pro zastupitele*

Bulharské obce bojují s korupcí

Fenomén korupce v Bulharsku je natolik rozšířený, že si o něm můžeme čas od času přečíst také v našich médiích. Korupce v Bulharsku je opakovaně v hledáčku také ze strany evropských institucí, které dlouhodobě kritizují tento stát za nedostatečnou reformu soudnictví a boj s korupcí.

smlouva na dodávku pitné vody se společností Veolia byla magistrátem Sofie zveřejněna až po 15 letech.

Diskuse byla velice zajímavá a přínosná pro obě strany. Zjištění, že obě země prochází podobným vývojem, i když třeba v různé intenzitě a s odlišnostmi, a že je možné se vzájemně učit a vyměňovat si dobré i špatné zkušenosti, potvrdila užitečnost podobných setkání. Pro zástupce Svazu byla např. velmi zajímavá informace, že bulharský svaz měst a obcí má možnost zákonodárné

V Bulharsku však existují instituce, které se usilovně snaží s tímto problémem vypracovat. To je i příklad města Sofie. Právě zástupci Sofie navštívili v rámci projektu NORMCORM koncem října Kancelář Svazu, aby si na dané téma vyměnili zkušenosti. Pětiletá bulharská delegace složená z radních, městské ombudsmanky a pracovníků magistrátu se přijela do České republiky inspirovat, jakým způsobem je řešena problematika korupce ve veřejné správě a jaké nástroje, především v oblasti prevence, jsou na úrovni měst a obcí zaváděna za účelem minimalizace tohoto velmi negativního jevu.

Během jednání proběhla inspirativní debata na téma citlivého vyvážení protikorupčních nástrojů, které by účinně eliminovaly korupci ve veřejné správě na jedné straně, avšak příliš nesvazovaly a nechromovaly samosprávy a jejich volené představitele ve výkonu jejich mandátu a neznamenaly

Delegaci přivítal a problematiku z pohledu Svazu představil vedoucí oddělení vnějších vztahů Ondřej Mátl. Jak se bulharští hosté shodli, projevy korupce ve veřejné správě vykazují jak v Bulharsku, tak v České republice řadu podobných rysů počínaje netransparentností rozhodovacích procesů, leckdy problematickým procesem ve veřejných zakázkách až po např. vlivy různých zájmových skupin. Situaci zhoršuje také nedostatečná účinnost policejních složek a justice v odhalování a postihu korupčních kauz nebo využívání těchto složek a médií ve jménu boje proti korupci, ale fakticky jako nástroj politického boje. Důsledkem této situace je pak nízká důvěra veřejnosti v demokratické zřízení a v instituce veřejné správy, což negativně ovlivňuje společenský a hospodářský vývoj státu.

pro obce zásadní finanční zátěž. Hledání takové rovnováhy je v tuzemsku aktuální například při řešení problematiky zveřejňování smluv uzavíraných obcemi s dodavateli služeb. Toto téma se intenzivně diskutuje také v Bulharsku a existují první příklady konkrétních výsledků. Např. dlouhodobá

iniciativy, kterou např. naposledy využil při novelizaci zákona o obcích a může ji využít i při hledání legislativních řešení pro boj s korupcí.

*Mgr. Gabriela Hůlková
odd. vnějších vztahů Kanceláře Svazu*

Předsednictvo Komory obcí, 11. listopadu 2014, Praha

Hlavním bodem jednání bylo projednání problematiky veřejnosprávních kontrol v Operačním programu Životní prostředí 2007 až 2013. K danému tématu byla přizvána Šárka Hartychová, vedoucí oddělení kontrol a auditů Ministerstva životního prostředí. Seznámila přítomné s nejčastějšími pochybeními z veřejnosprávních kontrol OP ŽP, mezi které patří i obecná zjištění, např. porušení podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace, nedodržení lhůt ukončení, povinnosti realizace nebo průběžné fotodokumentace z realizace projektu. Finanční pochybení - neuhrazení poskytnutých finančních prostředků dodavateli do 10 dnů, absence oddělené analytické evidence, špatné zaúčtování dotace atd. V závěru hovořila o kvalifikačních a hodnotících kritériích a obsahu zadávací dokumentace. Dalšími body jednání byla aktuálně projednávaná legislativa (novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, novela stavebního zákona, registr smluv). Domluveny byly také termíny zasedání Komory obcí v roce 2015.

Regionální komise, 14. listopadu 2014, Praha

Komise se v úvodu zasedání věnovala aktuálním otázkám v oblasti evropských fondů. Nejprve byli členové Regionální komise informováni o stavu čerpání programového období 2007–2013, kde stále je možnost čerpat finanční prostředky až do konce roku 2015. Dalším tématem diskutovaným mezi členy komise byly nové operační programy pro období 2014–2020, jejichž příprava v současné době vrcholí. Stěžejním tématem byly podporované aktivity, které pro města a obce nabízejí jednotlivé resorty (řídící orgány operačních programů). Zejména Integrovaný regionální operační program a OP Životní prostředí, ve kterých jsou identifikovány klíčové aktivity, budou sehrávat pro místní samosprávu rozhodující roli. Dalším tématem byla aktuální legislativa a prezentace projektu meziobecní spolupráce. Na závěr si komise vzhledem k rezignaci Václava Hartmanna z předsednictví v Regionální komisi odsouhlasila návrh na nového předsedu, nominován byl Bc. Lukáš Vlček, DiS., starosta města Pacov.

V souvislosti s ukončením své působnosti v komunální politice rezignoval na post předsedy Regionální komise PaedDr. Václav Hartmann, bývalý starosta Jilemnice. V čele komise stál od konce roku 2003. Za jeho práci mu poděkovala výkonná ředitelka Jana Vildumetzová.

V rámci jednání hovořil Jan Knitl, zástupce fondu Otakara Motějla o přístupu k otevřeným datům – viz str. 11. Následná diskuze identifikovala i stinnou stránku otevřených dat, kterou je konflikt otevřená data vs. ochrana osobních údajů. Např. může dojít k situaci, kdy se zastupitelstvo obce rozhodne koupit nemovitost a dohodne se na určitém finančním obnosu. Informaci o dané finanční částce mohou zneužít různí spekulanti ve svůj prospěch. K problematice změnových sestav bylo konstatováno, že v současné chvíli nelze zjistit, kdo na Ministerstvu vnitra konkrétně problém změnových sestav řeší. Odbor správních činností Ministerstva vnitra netuší, v jakém stavu je technické poskytování dat. K řešení tohoto problému, který dopadá na obce, by napomohla vzájemná spolupráce odboru

správních činností a technické podpory Ministerstva vnitra. Vzhledem k tomu, že současný předseda komise Ing. Cyril Čapka nesplňuje podmínku Stanov Svazu, bylo přistoupeno k hlasování o návrhu budoucího předsedy komise. Z hlasování přítomných vzešel návrh, aby funkci předsedy Komise pro informatiku vykonával Ing. Jan Privarčák. Tento návrh bude předložen ke schválení Předsednictvu Svazu.

Výzvy • nabídky • oznámení

■ UPOZORNĚNÍ

Dopady zaslání plateb na bankovní účty zrušených finančních úřadů po 1. 1. 2015

Dle zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě ČR, je výběrem daní pověřeno 14 finančních úřadů (finanční úřad s působností na území hlavního města Prahy a 13 finančních úřadů s územní působností krajů České republiky) a Specializovaný finanční úřad s působností na celém území České republiky.

K datu 31. 12. 2012 v souvislosti se zrušením zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, byly v České národní bance ke stejnému datu zrušeny veškeré bankovní účty všech 199 zaniklých finančních úřadů, na které byly zasílány platby daní. K datu 1. 1. 2013 byly novým finančním úřadům v České národní bance otevřeny nové bankovní účty (více informací na www.financnisprava.cz

v nabídce Daně a pojistné – Placení daní). Současně Česká národní banka do 31. 12. 2014 automaticky zabezpečuje převedení plateb chybně zaplacených na zrušené bankovní účty na nástupnické bankovní účty finančních úřadů.

Je žádoucí zkontrolovat si při zasílání plateb na bankovní účty finančních úřadů, zda je správně identifikován cílový bankovní účet a nezůstalo-li (např. v IT systému) nastaveno původní směrování. Od 1. 1. 2015 již všechny platby, zasláné na bankovní účty 199 zrušených finančních úřadů, budou vráceny zpět na bankovní účty příkazců.

■ OZNÁMENÍ

Vyhlášení nového ročníku soutěže „Obec přátelská rodině 2014“

Odbor rodiny a ochrany práv dětí Ministerstva práce a sociálních věcí se Stálou komisí pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny PSP ČR ve spolupráci s Asociací center pro rodinu, Sítí mateřských center a Svazem měst a obcí ČR vyhláší nový ročník soutěže „Obec přátelská rodině 2014“.

Podmínky soutěže, metodiku ministerstva pro poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu na rok 2015 obcím v této soutěži, přihlášku do soutěže a zásady hod-

nocení obcí naleznete na <http://www.mpsv.cz/cs/19525>.

Předkládání vyplněných přihlášek bude probíhat stejně jako předchozí rok, a to zasláním všech potřebných dokumentů v listinné podobě společně s příloženými dokumenty i na CD na adresu Ministerstva práce a sociálních věcí (adresa: MPSV ČR, Na Poříčním Právu 1/376, 128 01 Praha 2).

V případě jakýchkoli dotazů pište na soutěž@mpsv.cz.

■ OZNÁMENÍ

Stáhněte si publikaci „Jak otevírat data“

Fond Otakara Motejla vydal příručku „Jak otevírat data“. Určena je starostům, úředníkům, programátorům, laikům a všem, kteří chtějí ve svém úřadě či obci otevírat data. Je rádcem pro začátečníka, ale současně dovede navést k cíli a inspirovat i odborníka na otevřená data. Elektronická publikace v deseti kapitolách tak představuje celkovou problematiku otevírání dat.

Příručku si můžete stáhnout z webu Fondu, konkrétně z adresy: <http://www.otevrenadata.cz/prirucka-jak-otevirat-data/>.

■ VÝZVA

Aktualizujte svá data ve Správě dat orgánů veřejné moci

Ministerstvo vnitra po podzimních komunálních volbách aktualizuje údaje o obcích v aplikaci Správa dat orgánů veřejné moci (Správa dat OVM). Data jsou důležitá pro práci orgánů krizového řízení a bezpečnostních složek státu především při řešení mimořádných situací. Využívají se také při událostech řešených Hasičským záchranným sborem (požáry, autonehody apod.) za situace, kdy je třeba kontaktovat představitele města nebo obce. Aplikace Správa dat OVM představuje zdroj údajů o vedoucích

představitelích orgánů veřejné moci z oblasti samosprávy, slouží tedy jako registr, ze kterého jsou poskytována data do informačního systému datových schránek.

Ministerstvo vnitra proto žádá města a obce, aby v aplikaci Správa dat OVM svá data aktualizovaly, a to na adrese <https://spravadata.gov.cz>. Pokud byste si nevěděli rady, jak s formulářem pracovat, obraťte se na Helpdesk na tel. číslo 222 13 13 13 či na email: helpdesk@czechpoint.cz.

■ VÝZVA

Zapojte se do paměti národa! Projektu k 70. výročí ukončení 2. světové války

Muzeum českého, slovenského a rusínského exilu 20. století ve spolupráci s řadou národních i mezinárodních organizací realizuje projekt k **70. výročí ukončení 2. světové války**. Má název „**Život ve stínu šibenice**“ a záštitu mu poskytli prezident republiky Miloš Zeman a ministr kultury Daniel Herman. Je zaměřen nejen na československé vojáky obou front, východní i západní, bojující v protihitlerovské koalici, a také ty, kteří bojovali proti jiným totalitním režimům. Tématem projektu jsou osudy těchto hrdinů po roce 1945 a 1948 v Československu.

Organizátoři akce se v této souvislosti obracejí na města a obce s prosbou o spolupráci při vyhledávání a doplňování informací o místních rodácích, bojovnících za svobodu, kteří u vás zahynuli či během okupace pomáhali ostatním.

Projekt slavnostně začne 8. května 2015 na Nové radnici – Křížové chodbě v Brně. Realizovat se bude v řadě měst a obcí i na různých jiných místech světa a za finanční podpory mnoha veřejných i soukromých subjektů.

Zapojte se i vy! Aby se posílila paměť národa a široká veřejnost se dozvěděla, kdo významný, na první pohled však třeba úplně obyčejný člověk, zanechal stopu v historii právě vašeho města či obce, nebo od vás pocházel. Přispět můžete obecními dokumenty, ale i materiály ze své rodiny, fotodokumentací, písemnými materiály, deníky, zvukovými vzpomínkami atd.

Projekt připravuje Muzeum českého, slovenského a rusínského exilu 20. století ve spolupráci s Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, Muzeem Policie ČR, řadou nezávislých

historiků, velvyslanectvím Spojených států amerických, ruskými historiky a dalšími spolupracovníky ve Spojených státech, Izraeli, Velké Británii a dalších zemích, kde žijí rodiny účastníků boje protihitlerovské koalice. Podílet by se na něm měla i široká veřejnost.

Kontakt:

Muzeum českého a slovenského exilu 20. století, Štefánikova 22, 602 00 Brno

e-mail: muzeumexil@muzeumexil.cz

mobil: 603 552 351

www.muzeumexil.cz

SPECIALIZOVANÝ PRÁVNÍ AUDIT

PO VOLBÁCH 2014

KVB advokátní kancelář s.r.o. vám nabízí tým právníků specializovaných na oblast práva územních samosprávných celků, který ve vaší obci nebo městě provede odborný právní audit. Začněte v novém volebním období odpovědně, s čistým stolem a s jistotou, že jsou obcí uzavírané smlouvy platné, že je řádně nastaven systém pro zadávání veřejných zakázek a že jsou dodržována zákonná pravidla pro svolávání a konání zastupitelstva obce. Právní audit je přizpůsobován individuálním požadavkům každé obce. Obraťte se na nás a vyberte si všechny nebo jen některé z nabízených oblastí právního auditu.

Přeneseme k vám nejnovější poznatky i ověřené zkušenosti získané více než patnáctiletou praxí v oblasti práva územních samospráv.

A. PRÁVNÍ AUDIT V MAJETKOPRÁVNÍ OBLASTI

- kontrola platnosti obcí uzavřených smluv z hlediska povinností stanovených zákonem o obcích
- právní audit smluv z hlediska jejich obsahu s důrazem na nový občanský zákoník
- ověření zákonnosti zadávání veřejných zakázek
- ověření dodržování zákonného postupu při projednání závěrečného účtu obce a zprávy o přezkoumání hospodaření obce

B. PRÁVNÍ AUDIT NASTAVENÍ ORGANIZAČNÍHO CHODU OBCE

- právní audit dodržování zákonných pravidel pro svolávání a konání zasedání zastupitelstva obce
- kontrola zákonnosti vnitřních předpisů obce
- v případě zájmu též kontrola obecně závazných vyhlášek a nařízení

C. PRÁVNÍ AUDIT NASTAVENÍ VZTAHU OBEC – OBČAN

- kontrola nastavení systému pro vyřizování podání ze strany občanů směřujících do oblasti samostatné i přenesené působnosti
- kontrola zákonnosti vyřizování žádostí o informace podle zákona č. 106/1999 Sb. a zákona č. 123/1998 Sb.